

30 let českého hospodářství: Počet firem a živnostníků se od vzniku ČR více než zdvojnásobil. Rostou hlavně firmy se specializovanou činností s vyšší přidanou hodnotou

19.3.2023 - | Hospodářská komora ČR

Zatímco v roce 1993 v České republice působilo 1,25 mil. osob samostatně výdělečně činných, podniků s ručením omezeným, akciových společností a dalších obchodních subjektů, v roce 2021 jich bylo 2,98 milionu. V současnosti tak v České republice působí přibližně 2,4krát více ekonomických subjektů než před třiceti lety. Zároveň roste podíl obchodních společností, z nichž podstatnou část tvoří malé a střední podniky, a význam specializovaných činností s vyšší přidanou hodnotou.

„Malé a střední podniky pomáhaly s přechodem z centrálně plánované na tržní ekonomiku, když zmírňovaly důsledky transformace průmyslu tím, že zaměstnaly pracovníky, kteří byli propouštěni z velkých podniků, třeba z odvětví těžkého, kožedělného a obuvnického průmyslu, a alternativou pro zaměstnance obecně se stala samostatná živnost,“ vyzdvihl důležitou úlohu malého a středního podnikání v 90. letech prezident Hospodářské komory Vladimír Dlouhý.

Ten jako federální ministr hospodářství a poté český ministr průmyslu byl přímým účastníkem všech transformačních procesů a během 90. let patřil k nejoblíbenějším politikům. Dnes připomíná, že to byla hlavně tzv. malá privatizace, která na začátku 90. let **vystavěla živnostenský sektor a stala se základnou pro malé a střední podnikání**, jaké známe dnes.

Soukromí podnikatelé jakožto fyzické osoby **nejvyššího podílu na celkovém počtu ekonomicky aktivních subjektů** přitom dosáhli v roce 2005. V tomto roce jich bylo 73 %. **Poté začal růst podíl právnických osob, tedy obchodních společností, hlavně malých a středních podniků.** Soukromí podnikatelé dnes dosahují jen 64 % všech ekonomicky aktivních subjektů.

Rozvoj malých (zaměstnávají méně než 50 zaměstnanců a jejich roční obrát nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 mil. eur) a středních obchodních společností (zaměstnávají méně než 250 zaměstnanců a roční obrát nepřesahuje 50 mil. eur nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 mil. eur) je znakem **zdravého podnikatelského prostředí**.

„Jsou protivahou monopolům a velkým nadnárodním korporacím. Jsou pružnější než větší podniky, protože dokážou rychleji reagovat na změny na trhu. A tím i pozitivně působí na velké podniky, aby zaváděly inovace a zefektivňovaly výrobu. Zároveň platí, že ani ta největší úspěšná firma se v tržním prostředí neobejde bez menších dodavatelů,“ dodal Vladimír Dlouhý.

Podle něj za nárůstem podílu obchodních společností stojí úspěšné snižování byrokracie při zakládání obchodních společností. S rekodifikací civilního práva se od roku 2014 mimo jiné snížila minimální výše základního kapitálu společnosti s ručením omezeným z 200 tis. Kč na jednu korunu. To řadě osob samostatně výdělečně činných snížilo kapitálové nároky na rozjezd většího podnikání.

Obchodní společnosti jsou přitom zpravidla schopny díky rozsahu svého podnikání vytvořit **více hrubé přidané hodnoty než osoby samostatně výdělečně činné**, a tím přispívají k vyšší výkonnosti ekonomiky.

Hospodářská komora ale upozorňuje na dlouhodobý problém vykazovaných čísel, kdy je z celkového počtu ekonomických subjektů vedených Českým statistickým úřadem **40 % až polovina tzv. ekonomicky neaktivních**. Tuto skupinu tvoří OSVČ s pozastavenou činností a tzv. spící firmy, které jsou v likvidaci, nejeví známky podnikání, neposílají výkazy do obchodníku rejstříku nebo na výzvy úřadů nereagují.

I přesto ale počet subjektů se zjištěnou ekonomickou aktivitou je na historických maximech. **Z celkového počtu 2,98 mil. ekonomických subjektů byla u 1,59 mil. osob samostatně výdělečně činných a podniků ekonomická aktivita zjištěna.**

Podle Hospodářské komory lze za úspěch tuzemské ekonomiky označit také **nárůst významu specializovaných činností s vyšší přidanou hodnotou**. Z její analýzy totiž vyplynulo, že od rozdělení Československa došlo k nejvyššímu nárůstu podílu na hrubé přidané hodnotě v oblastech **informační a komunikační činnosti, zdravotní a sociální péče, dále u profesních, vědeckých a technických činností, v odvětví vzdělávání a peněžnictví**.

Naopak k nejhlubšímu poklesu podílu na hrubé přidané hodnotě došlo ve zpracovatelském průmyslu, v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství, těžby a dobývání a stavebnictví.

Hospodářská komora minulý týden uvedla, že během 30 let **reálná produktivita práce v České republice vzrostla téměř o 85 %**. Ročně roste průměrně o 2,4 procenta. Z analýz Hospodářské komory také vyplývá, že **reálné mzdy, tedy po odečtení inflace, rostou rychleji než produktivita práce**. Zaměstnanci v současnosti mají téměř 2,5krát vyšší reálné mzdy než před 30 lety.

Hospodářská komora České republiky si u příležitosti výročí 30 let obnovy samostatného českého státu letos připomíná také 30 let své novodobé historie. **V průběhu března analyticky mapuje a zveřejňuje vybrané ukazatele**, na kterých lze ilustrovat, jak se tuzemské hospodářství, na jehož rozvoji a prosperitě se jako podnikatelská samospráva podílí, proměnilo.

https://www.komora.cz/press_release/30-let-ceskeho-hospodarstvi-pocet-firem-a-zivnostniku-se-od-vz-niku-cr-vice-nez-zdvojnasil-rostou-hlavne-firmy-se-specializovanou-cinnosti-s-vyssi-pridanou-hodnotou